

Ing.Václav Klučka
Pozměňovací návrh ke sněmovnímu tisku č. 990

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

A.

Změny u zaměstnaneckých karet

1. V části první článku I v novelizačním bodě 35 odstavec 7 v § 42g zní:

„(7) Změna zaměstnavatele nebo pracovního zařazení držitele zaměstnanecké karty podléhá předchozímu souhlasu ministerstva. Ministerstvo udělí na žádost držitele zaměstnanecké karty souhlas se změnou zaměstnavatele nebo pracovního zařazení držitele zaměstnanecké karty, pokud jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 2 a nenastal-li některý z důvodů uvedených v § 56, s výjimkou důvodu uvedeného v § 56 odst. 1 písm. f), a v § 46 odst. 6 písm. d). K žádosti o udělení souhlasu je cizinec povinen předložit náležitosti uvedené v § 42h odst. 1 písm. c) a e) a dále doklad o tom, že trvá pracovněprávní vztah cizince splňující podmínky podle § 42g odst. 2 písm. b) na pracovní pozici, na kterou byla vydána zaměstnanecká karta nebo povolení k zaměstnání anebo ke které byl udělen souhlas ministerstva podle tohoto odstavce nebo odstavce 8, nebo o tom, že tento pracovněprávní vztah skončil před dobou kratší než 60 dnů, a dále náležitost uvedenou v § 42h odst. 1 písm. d), pokud je k výkonu požadovaného zaměstnání nutná jiná odborná způsobilost nebo pokud doklad, kterým odbornou způsobilost prokázal při vydání zaměstnanecké karty, pozbyl platnosti.“.

2. V části první článku I se v novelizačním bodě 40 v navrhovaném § 42h odst. 2 písm. c) slova „splňující podmínky uvedené v § 42g odst. 2 písm. b)“ nahrazují slovy „, a výši sjednané mzdy, platu nebo odměny a sjednanou týdenní pracovní dobu“.
3. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 59 vkládá nový novelizační bod XX₁, který zní:

„XX₁. V § 46 odst. 6 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje, na konci písmene c) se tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) je-li zaměstnavatel cizince podle § 178f nespolehlivý.“.

Následující novelizační body se přečíslovají.

4. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 63 vkládají nové novelizační body XX₂ a XX₃, které znějí

„XX2. V § 46b odst. 2 písm. d) se slova „s výjimkou případů uvedených v § 46e odst. 1 písm. b) a c)“ zrušují.

XX3. V § 46e odstavec 1 zní:

„(1) Ministerstvo zruší platnost zaměstnanecké karty z důvodů uvedených v § 37 a dále, jestliže cizinci nebyla uznána odborná kvalifikace příslušným uznávacím orgánem³⁵⁾.“.

Následující novelizační body se přečísľují.

5. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 82 vkládá nový novelizační bod XX4, který zní:

„XX4. Za § 62 se vkládá nový § 63, který včetně nadpisu zní:

„§ 63

Zánik platnosti zaměstnanecké karty

(1) Platnost zaměstnanecké karty zaniká nejpozději uplynutím 60 dnů ode dne, kdy cizinci skončil pracovněprávní vztah splňující podmínky podle § 42g odst. 2 písm. b) na pracovní pozici, na kterou byla vydána zaměstnanecká karta nebo povolení k zaměstnání anebo ke které byl udělen souhlas ministerstva podle § 42g odst. 7 nebo 8; to neplatí, pokud se jedná o cizince uvedeného v § 98 zákona o zaměstnanosti.

(2) Byla-li v době platnosti zaměstnanecké karty poté, co skončil pracovněprávní vztah podle odstavce 1, podána žádost o udělení souhlasu ministerstva podle § 42g odst. 7, platnost zaměstnanecké karty zaniká nejpozději dnem právní moci rozhodnutí, kterým nebyl souhlas ministerstva udělen.

(3) Za podmínek stanovených v odstavci 1 zaniká i oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4, pokud toto oprávnění vzniklo podáním žádosti o prodloužení platnosti zaměstnanecké karty.“.

Následující novelizační body se přečísľují.

6. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 189 vkládá nový novelizační bod XX5, který zní:

„XX5. V § 165a se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) požadovat po orgánech Finanční správy České republiky a Celní správy České republiky sdělení, zda má u nich zaměstnavatel, u kterého má být žadatel o zaměstnaneckou kartu nebo držitel zaměstnanecké karty zaměstnán, evidován nedoplatek a zda se jedná o nedoplatek, u kterého je povoleno posečkání jeho úhrady nebo rozložení jeho úhrady na splátky, a po orgánech okresní správy sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovny sdělení za účelem zjištění, zda je zaměstnavatel, u kterého má být žadatel o zaměstnaneckou kartu nebo držitel zaměstnanecké karty zaměstnán, nespolehlivým podle § 178f.“.

7. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 205 slova „vkládá nový § 178e, který včetně nadpisu zní“ nahrazují slovy „vkládají nové § 178e a 178f, které včetně nadpisů znějí“ a na konci vkládaného textu se doplňuje:

„§ 178f
Nespolehlivý zaměstnavatel

Za nespolehlivého zaměstnavatele se pro účely tohoto zákona považuje zaměstnavatel,

- a) který není bezdlužnou osobou podle § 178e,
- b) kterému byla v období 4 měsíců předcházejících podání žádosti pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce,
- c) který nevyvíjí ekonomickou činnost v předmětu svého podnikání nebo se skutečnost, že vyvíjí ekonomickou činnost v předmětu svého podnikání, nepodařilo ověřit,
- d) který za období posledního roku nesplnil povinnost přihlásit svého zaměstnance k účasti na pojistném na sociální zabezpečení nebo veřejném zdravotním pojištění,
- e) který je v likvidaci, nebo
- f) jehož sídlo uvedené ve veřejných rejstřících není skutečné; za skutečné sídlo se považuje sídlo, kde jsou přijímána zásadní rozhodnutí týkající se obchodního vedení zaměstnavatele, popřípadě místo, kde se schází vedení zaměstnavatele.”.

Odůvodnění:

V souvislosti se zaměstnáváním cizinců, zamezení obcházení nebo i porušování zákona o pobytu cizinců a zákona o zaměstnanosti a zjednodušením ukončování pobytu cizinců, kteří na území nevykonávají práci, přestože jejich pobytovým oprávněním je zaměstnanecká karta, se navrhuje následující změny

- 1) zavedení institutu nespolehlivého zaměstnavatele,*
- 2) zánik zaměstnanecké karty v případě, že cizinci v době její platnosti skončil pracovněprávní vztah,*
- 3) v případě žádosti o souhlas se změnou zaměstnavatele povinnost cizince předložit jako náležitost žádosti doklad, že jeho pracovní poměr stále trvá.*

Ad 1) Zavedení institutu nespolehlivého zaměstnavatele

Podle § 14 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, se zprostředkováním zaměstnání rozumí mimo jiné také pronájem pracovní síly, je-li cizinec

vyslán svým zahraničním zaměstnavatelem k práci do České republiky. Pokud tímto způsobem zprostředkovává zaměstnání jiný subjekt, než agentura práce, která k tomu disponuje povolením od Úřadu práce České republiky, jedná se o skryté agenturní zaměstnávání. Takové zaměstnávání je v rozporu se zákonem a orgány České republiky (zejména Státní úřad inspekce práce) proti němu bojují. Spíše než represí je však vhodné zaměřit se na prevenci skrytého agenturního zaměstnávání, a to tím, že se znemožní na zaměstnání u skryté agentury práce (slovy návrhu - u nespolehlivého zaměstnavatele) vydat zaměstnaneckou kartu.

Ad 2) a 3) Zánik zaměstnanecké karty a v případě žádosti o souhlas se změnou zaměstnavatele povinnost cizince předložit doklad, že jeho pracovní poměr stále trvá

Podle stávajícího znění § 46e odst. 1 písm. b) [resp. c) a d)] zákona o pobytu cizinců Ministerstvo vnitra zruší platnost zaměstnanecké karty, pokud cizinci skončil pracovní poměr na pracovní pozici, na kterou byla zaměstnanecká karta vydána nebo ke které byl udělen souhlas Ministerstva vnitra, nebo skončila dohoda o pracovní činnosti (popř. zanikla platnost povolení k zaměstnání vydaného Úřadem práce ČR). Zákon o pobytu cizinců běžně upravuje vedle zrušování pobytových oprávnění na základě rozhodnutí správního orgánu také zánik pobytových oprávnění ze zákona, pokud dojde k naplnění zákonem stanovených podmínek. Je jednoznačné, že i v případě, kdy je cizinec držitelem zaměstnanecké karty a skončí mu pracovní poměr nebo dohoda o pracovní činnosti, měla by platnost zaměstnanecké karty, tzn. dlouhodobého pobytu za jediným účelem, a to zaměstnáním, zaniknout. Rozhodovat o zrušení zaměstnanecké karty v situaci, kdy je splnění podmínky pro zrušení jednoznačně dáno, je zcela neekonomické. V té souvislosti je nutno v případě podání žádosti o souhlas se změnou zaměstnavatele zahrnout mezi náležitosti této žádosti doklad o tom, že pracovní poměr, resp. dohoda o pracovní činnosti cizince, trvá.

B.

Osobní podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu

1. V části první článku I se v novelizačním bodě 196 v navrhovaném § 169d odst. 1 za slovo „dlouhodobému“ vkládá slovo „, přechodnému“.
2. V části první článku I se v novelizačním bodě 196 v navrhovaném § 169r odst. 1 vkládá nové písm. j), které zní:

„j) který podal žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu jako rodinný příslušník občana České republiky nebo k trvalému pobytu podle hlavy IVa v době, kdy podle tohoto zákona není oprávněn pobývat na území, nebo v době platnosti výjezdního příkazu; to neplatí, pokud je žádost podána v době platnosti výjezdního příkazu vydaného poté, co cizinci uplynula doba oprávnění k pobytu na území uděleného osobě požívající doplňkové ochrany, nebo poté, co se svým prohlášením vzdal azylu,“.

Dosavadní písmena j) až l) se označují jako písm. k) až m).

Odůvodnění:

Zákon o pobytu cizinců obsahuje institut osobního podání žádosti, který se v současnosti vztahuje k žádostem o dlouhodobé vízum, povolení k dlouhodobému a trvalému pobytu. Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES se pobytová karta rodinného příslušníka občana Evropské unie vydá cizinci, který na území členského státu EU doprovází nebo následuje občana EU. Podle § 18 zákona o pobytu cizinců je rodinný příslušník občana EU oprávněn pobývat na území České republiky po dobu tří měsíců bez víza, a proto neexistuje žádná administrativní bariéra, která by tomuto cizinci znemožňovala podat na území České republiky žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU osobně. Osobní podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU je přitom spojeno s řadou výhod jak na straně státní správy České republiky, tak především na straně samotného cizince – zejména je možno mu ihned při podání žádosti vydat do cestovního dokladu vízový štítek, který osvědčuje jeho právo pobývat na území České republiky (popř. i cestovat v rámci Schengenského prostoru) do doby rozhodnutí o podané žádosti.

C.

Doplnění úpravy ochrany utajovaných informací ve správním řízení

1. V části první článku I se v novelizačním bodě 196 v navrhovaném § 169m na konci textu odstavce 1 doplňují slova „a nestávají se jeho součástí“.

Odůvodnění:

Vládní návrh zákona obsahuje úpravu ochrany utajovaných informací v řízení o pobytu cizinců. V návaznosti na nález Ústavního soudu ze dne 11. října 2016 sp. zn. Pl. ÚS 5/16, podle kterého je shledána ústavně konformní úprava ochrany utajovaných informací v řízení o státním občanství České republiky podle zákona č. 186/2013 Sb., je vhodné úpravu obsaženou ve vládním návrhu zákona doplnit o klíčovou formulaci zákona č. 186/2013 Sb. Do vládního návrhu zákona se tedy navrhuje doplnit, že se utajované informace nestávají součástí spisu.

D.

Předkládání náležitostí žádosti v originále

1. V části první článku I se za novelizační bod 77 vkládá nový novelizační bod XX₁, který zní:

„XX₁. V § 55 na konci odstavce 1 a na konci § 72 se doplňuje věta „Cestovní doklad, matriční doklad a doklad prokazující účel pobytu je cizinec povinen předložit v originále.“.“.

Následující novelizační body se přečísľují.

2. V části první článku I se v novelizačním bodě 129 na konci vkládaného textu doplňuje věta „Cestovní doklad a matriční doklad je cizinec povinen předložit v originále.“.

Odůvodnění:

V řízení o pobytu cizinců jsou výrazně častěji než v jiných řízeních předkládány náležitosti žádostí zahraničního původu. Paděľky takových náležitostí jsou přirozeně hůře odhalitelné než paděľky náležitostí pocházejících z České republiky – a toho někteří žadatelé zneužívají. Paděľek takových náležitostí je pak takřka nerozpoznatelný v případě, že není předkládán v originále, nýbrž toľiko v jeho ověřené kopii. Aby se předcházelo předkládání paděľlaných náležitostí, resp. aby bylo možno paděľlané náležitosti snadněji odhalit, je nutno stanovit, že náležitosti, které jsou klíčové pro posouzení žádosti, tzn. cestovní doklad, matriční doklady a doklad prokazující účel pobytu, musí být předkládány v originále

E.

Uvedení dokladu o bezdlužnosti mezi náležitostmi žádosti o vydání karty vnitropodnikově převáděného zaměstnance

1. V části první článku I se v novelizačním bodě 43 v navrhovaném § 42l odst. 1 vkládá nové písm. f), které zní:

„f) doklad prokazující bezdlužnost obchodní korporace, v níž nebo do níž má být cizinec převeden,“.
Dosavadní písmena f) až i) se označují jako písmena g) až j).
2. V části první článku I se v novelizačním bodě 43 v navrhovaném § 42l odst. 2 slova „c) až h)“ nahrazují slovy „c) až i)“.
3. V části první článku I se v novelizačním bodě 43 v navrhovaném § 44b odst. 3 písm. g) se text „písm. i)“ nahrazuje textem „písm. j)“.

Odůvodnění:

Podle § 42k odst. 10 písm. a) zákona o pobytu cizinců ve znění vládního návrhu zákona žádost o vydání karty vnitropodnikově převeděného zaměstnance Ministerstvo vnitra zamítne mj. v případě, že obchodní korporace, v níž nebo do níž má být cizinec převeden, není osobou bezdlužnou (ve smyslu definice navrhované v § 178e zákona o pobytu cizinců ve znění vládního návrhu zákona). V této souvislosti je vhodné mezi náležitosti žádosti o vydání uvedené karty doplnit také doklad prokazující, že obchodní korporace, v níž nebo do níž má být cizinec převeden, není touto osobou bezdlužnou, tedy nemá evidovány nedoplatky na pojistném na veřejné zdravotní pojištění, na pojistném na sociální zabezpečení apod.

F.

Nedostavení se k výsledku důvodem pro zastavení řízení o žádosti

1. V části první článku I dosavadní novelizační bod 93 zní:

„93. V § 75 odst. 1 písmeno d) zní:

„d) cizinec ve výpovědi uvede nepravdivé skutečnosti,“.

2. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 105 v navrhovaném § 87e odst. 1 písmeno d) vypouští a písmena e) až i) se označují jako písmena d) až h).

3. V části první článku I dosavadní novelizační bod 107 zní:

„107. V § 87e odst. 3 se text „písm. b)“ nahrazuje textem „písm. h)“.

4. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 115 v navrhovaném § 87k odst. 1 na konci písmene f) doplňuje slovo „nebo“, písmeno g) se vypouští a písmeno h) se označuje jako písmeno g).

5. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 196 v navrhovaném § 169r odst. 1 na konci písmene k) slovo „nebo“ zrušuje, na konci písmene l) se tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno m), které zní:

„m) v řízení o jeho žádosti odmítne vypovídat nebo se bez vážného důvodu nedostaví k výsledku.“.

Odůvodnění:

Nedostavování se k výsledku patří k nejčastějším důvodům, které způsobují nadměrné prodlužování řízení a v mnoha případech vede i k tomu, že dochází k překročení zákonné lhůty pro vydání rozhodnutí. Přitom právě výslech žadatele je často jediným nástrojem umožňujícím Ministerstvu vnitra ověřit motivaci žadatele a věrohodnost a koherenci jím uváděných údajů a náležitostí, které k žádosti předložil. Pokud se žadatel bezdůvodně nedostavuje k výsledku, a tím pádem znemožňuje jeho provedení, nejenže způsobuje průtahy v řízení, ale zároveň často znemožňuje správnímu orgánu vůbec rozhodnout se znalostí skutkového stavu věci. Neboť v tomto specifickém druhu správního řízení nelze obvykle zjistit skutkový stav věci pouze na základě podané žádosti a listinných důkazů. To samé platí, pokud žadatel odmítne vypovídat. Rovněž v takovém případě svým chováním znemožňuje správnímu orgánu zjistit skutkový stav věci.

Pokud tedy žadatel v řízení o své vlastní žádosti odmítá vypovídat či se bez vážného důvodu nedostaví k výsledku, jednoznačně neposkytuje správnímu orgánu součinnost potřebnou ke zjištění skutkového stavu věci. V takovém případě se řízení usnesením zastaví. Obdobné ustanovení ostatně platí již v zákoně č. 325/1999 Sb., o azylu a je na místě, aby obdobné ustanovení bylo doplněno i do zákona o pobytu cizinců.

G.

Prodloužení nutné doby pobytu na území pro možnost podat žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání

1. V části první článku I novelizačním bodě 52 se slova „na konci textu věty čtvrté se doplňují slova „; to se nevztahuje na cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, a na cizince uvedeného v odstavci 2““ nahrazují slovy „slova „2 roky“ se nahrazují slovy „5 let; to se nevztahuje na cizince, který žádá o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování, a na cizince uvedeného v odstavci 2““.

Odůvodnění:

V § 45 zákona o pobytu cizinců, kde jsou upraveny změny účelu pobytových oprávnění, se stanoví, že pokud cizinec hodlá na území České republiky pobývat za účelem podnikání, může o takovou změnu požádat až po dvou letech pobytu na území České republiky. Vzhledem k velkému množství zaměstnaneckých karet, které byly již v České republice cizincům vydány, a vzhledem k tomu, že jsou vydávány nejčastěji právě na dobu 2 let, je žádoucí dobu, po které je možno požádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, prodloužit na 5 let. Při zachování současného právního stavu by bylo možno očekávat negativní jev, kdy by velké množství cizinců, kteří jsou dnes na území České republiky zaměstnáni a jsou držiteli zaměstnanecké karty, po dvou letech pobytu, kdy vyprší platnost jejich zaměstnaneckých karet, změnilo účel svého pobytu na podnikání, přičemž by ale ve skutečnosti byla nadále vykonávána výdělečná činnost v podobě závislé práce. Takové jednání cizinců by bylo motivováno tím, že by pak mohli být „zaměstnáni“ na jakékoli pracovní pozici, a ne pouze na té, která je evidována v evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnaneckých karet, čímž by docházelo k zásadnímu obcházení ochrany trhu práce České republiky.

H.

Prodloužení doby trvání zajištění, pokud se řízení o správním vyhoštění zdržuje kvůli liknavé spolupráci třetích zemí

1. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 154 vkládají nové novelizační body XX₁ až XX₄, které znějí:

„XX₁. V § 125 odst. 2 se na konci úvodní části ustanovení slovo „cizinec“ zrušuje.

XX₂. V § 125 odst. 2 se na začátek písmen a) a b) vkládá slovo „cizinec“.

XX₃. V § 125 odst. 2 se na konci písmene a) slovo „nebo“ zrušuje, na konci písmene b) se tečka nahrazuje slovy „, nebo je odmítá uvést, nebo“ a doplňuje se písmeno c), které zní:

„c) v průběhu získávání nezbytných dokladů pro výkon správního vyhoštění dochází i přes řádné úsilí policie ke zpoždění ze strany třetích zemí.“.

XX₄. V § 125 odst. 3 větě první se za slovo „zajištění“ vkládají slova „podle odstavce 2 písm. a) a b)“ a za slovo „dnů“ se vkládají slova „podle odstavce 2 písm. c) 365 dnů“.

Následující novelizační body se přečísľují.

Odůvodnění:

Uvedenou možnost dává Směrnice Evropského parlamentu a rady 115/2008/ES v čl. 15 odst. 6 písm. b). V současné době je největší problém při získání dokladů pro realizaci vyhoštění, zejména ze strany zastupitelských úřadů dožadovaných zemí, které v mnoha případech nejsou dislokovány ani na území ČR. Proces ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu je v některých případech delší než 180 dnů, a k ověření pak dochází až po propuštění cizince po uplynutí 180 dnů. Jedná se zejména o zastupitelské úřady zemí, které nedisponují řádnou evidenci svých občanů (např. Pákistán, Afghánistán, Kyrgyzstán apod.). Jedná se však o situace, kdy daná země spolupracuje a výkon vyhoštění je reálný v prodloužené době zajištění – v těchto případech by mělo plně postačovat prodloužení zajištění o maximálně 1 rok.

I.

Zastavení řízení o žalobě ve věci zajištění, pokud již zajištění netrvá

1. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 200 vkládá nový novelizační bod XX₁, který zní:

„XX₁. V § 172 se vkládá nový odstavec 6, který zní:

„(6) V případě, že je zajištění cizince ukončeno před vydáním rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince, o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, soud řízení o žalobě zastaví. O ukončení zajištění cizince policie neprodleně informuje příslušný soud, který žalobu projednává. Věty první a druhá se pro řízení o kasační stížnosti použijí obdobně.“.

Dosavadní odstavce 6 a 7 se označují jako odstavce 7 a 8.“.

Následující novelizační body se přečísľují.

2. V části první článku I se v novelizačním bodě 201 slova „odstavec 8“ nahrazují slovy „odstavec 9“ a vkládaný odstavec se označuje jako odstavec 9.
3. V části páté článku VI se za dosavadní novelizační bod 3 vkládá nový novelizační bod XX₂, který zní:

„XX₂. V § 46a se za odstavec 8 vkládá nový odstavec 9, který zní:

„(9) V případě, že je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince ukončeno před vydáním rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o zajištění nebo o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění, soud řízení o žalobě zastaví. O ukončení zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince ministerstvo neprodleně informuje příslušný soud, který žalobu projednává. Věty první a druhá se pro řízení o kasační stížnosti použijí obdobně.“.

Dosavadní odstavce 9 až 13 se označují jako odstavce 10 až 14.“.

Následující novelizační body se přečísľují.

4. V části páté článku VI se za dosavadní novelizační bod 11 vkládá nový novelizační bod XX₃, který zní:

„XX₃. V § 73 se za odstavec 7 vkládá nový odstavec 8, který zní:

„(8) V případě, že je žadateli nebo cizinci umožněn vstup na území před vydáním rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území nebo o žalobě proti

rozhodnutí o prodloužení doby, po kterou nelze vstup na území povolit, soud řízení o žalobě zastaví. O umožnění vstupu na území žadatele o udělení mezinárodní ochrany nebo cizince ministerstvo neprodleně informuje příslušný soud, který žalobu projednává. Věty první a druhá se pro řízení o kasační stížnosti použijí obdobně.“

Dosavadní odstavce 8 až 10 se označují jako odstavce 9 až 11.“.

Následující novelizační body se přečísľují.

Odůvodnění:

K bodu 1 a 2: Vzhledem k tomu, že cizinec již není zajištěn a omezen na osobní svobodě, je nadbytečné, aby soud meritorně projednával žalobu, kdy výsledkem řízení ve věci v případě úspěšnosti žalobce, by bylo propuštění cizince. Tato rozhodovací činnost soudy zbytečně zatěžuje, jedná se navíc o řízení, ve kterém je zákonem o pobytu cizinců soudům uložena pro rozhodnutí velmi krátká lhůta. Podobně bude zastavováno i řízení o kasační stížnosti.

K bodu 3 a 4: Stejný text je navrhován i do zákona o pobytu cizinců a vzhledem k tomu, že zajištění je upraveno i zákonem o azylu, je nutné stejné ustanovení vložit i do tohoto zákona. Podle zákona o azylu dochází k zajištění primárně žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, a to buď na území podle § 46a nebo v tranzitním prostoru mezinárodního letiště (§ 73), kde je terminologicky používáno spojení „nepovolení vstupu na území“, ale svou povahou se jedná o rozhodnutí o zajištění. Návrh adresuje situace, kdy cizinec již není zajištěn a omezen na osobní svobodě, proto je nadbytečné, aby soud meritorně projednával žalobu proti rozhodnutí o zajištění, kdy výsledkem řízení ve věci v případě úspěšnosti žalobce, by bylo propuštění cizince. Jedná se o řízení, ve kterém je zákonem o pobytu cizinců soudům uložena pro rozhodnutí velmi krátká lhůta, tato rozhodovací činnost proto soudy pouze zbytečně zatěžuje. Podobně bude zastavováno i řízení o kasační stížnosti.

J.

Podpora dobrovolných návratů neúspěšných žadatelů o azyl

1. V části páté článku VI se za dosavadní novelizační bod 14 vkládá nový novelizační bod XX₁, který zní:

„XX₁. V § 87a se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Na žadatele o udělení mezinárodní ochrany, kterému bylo doručeno rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. a) nebo který vzal žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany zpět, se pro účely jeho návratu hledí jako na cizince, pokud požádá o vrácení cestovního dokladu nebo o dobrovolný návrat.“.

Následující novelizační body se přečísloují.

Odůvodnění:

Uvedený návrh má za cíl podpořit dobrovolné návraty neúspěšných žadatelů o azyl, a to jak návraty dobrovolné na vlastní náklady, tak návraty dobrovolné organizované a hrazené Ministerstvem vnitra. Návrh umožňuje flexibilněji reagovat na situace, kdy osoba projeví zájem vrátit se do své země původu, ale ještě běží řízení o udělení mezinárodní ochrany u Ministerstva vnitra nebo řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany u krajského soudu. V obou situacích jde o případy, kdy osoba je v postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany a ministerstvo tedy má v úschově její cestovní doklad a není možné, aby osoba bez něj vycestovala z území nebo aby byl realizován dobrovolný návrat, a to rovněž vzhledem k ochraně, které žadatelé do doby konečného rozhodnutí o jejich žádosti od České republiky požívají. Návrh dopadá i na situace, kdy osoba v úschově u ministerstva cestovní doklad nemá a nemůže tedy o něj požádat, ale požádala o dobrovolný návrat podle zákona o azylu (§ 54a). Pokud cizinec pouze požádá o vrácení cestovního dokladu, aniž by požádal o ministerstvem organizovaný dobrovolný návrat, měl by zároveň ministerstvu prokázat, že o vrácení cestovního dokladu žádá pro účely svého návratu, tj. měl by již mít konkrétní představu o datu a způsobu svého odjezdu z území. V praxi se v drtivé většině případů vrácení cestovního dokladu dožadují právě osoby, které již mají dokonce zakoupenou jízdenku či letenku nebo jde o osoby, které cestovní doklad potřebují pro účely prodloužení platnosti či obstarání nového cestovního dokladu na zastupitelském úřadě – i v této situaci by však cílem cizince měl být návrat do země původu, aby bylo možné mu cestovní doklad z úschovy ministerstva vydat – naplnění podmínky „pro účely jeho návratu“ bude zkoumat v každém individuálním případě ministerstvo.

K.
**Racionalizace posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí
do soukromého nebo rodinného života cizince**

1. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 18 vkládají nové novelizační body XX₁ a XX₂, které znějí:

„XX₁. V § 37 odst. 1 se na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje, na konci písmene c) se tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) v žádosti o udělení víza uvedl nepravdivé údaje nebo k žádosti předložil padělané anebo pozměněné doklady nebo doklady, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti.“.

XX₂. V § 37 odst. 2 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) až g) se označují jako písmena a) až f).“.

Následující novelizační body se přečísľují.

2. V části první článku I dosavadní novelizační bod 19 zní:

„XX₃. V § 37 odst. 2 písmeno a) zní:

„a) nastal některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 1 písm. a), c), d), g), h) a j) až l) nebo v § 56 odst. 2,“.

Následující novelizační body se přečísľují.

3. V části první článku I dosavadní novelizační bod 20 zní:

„20. V § 37 odst. 2 se na konci písmene e) slovo „anebo“ zrušuje a za písmeno f) se vkládají nová písmena g) a h), která znějí:

„g) cizinec neplnil v době platnosti víza na území účel, pro který mu bylo vízum uděleno; to neplatí, pokud cizinec prokáže, že se jednalo o neplnění účelu ze závažných důvodů po přechodnou dobu, nebo

h) cizinec by mohl při dalším pobytu na území ohrozit veřejné zdraví tím, že trpí nemocí uvedenou v požadavcích opatření před zavlečením infekčního onemocnění,“.

4. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 21 v navrhovaném § 37a odst. 1 na konci písmene b) slovo „nebo“ zrušuje, na konci písmene c) se tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.“.

5. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 21 v navrhovaném § 37a odst. 2 písmeno b) vypouští a písmena c) až e) se označují jako písmena b) až d).
6. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 63 vkládají nové novelizační body XX₄ až XX₇, které znějí:

„XX₄. V § 46b odst. 1 se doplňuje věta „Ministerstvo dále platnost povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie zruší, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.“.

XX₅. V § 46b odst. 2 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) až h) se označují jako písmena a) až g).

XX₆. V § 46d odst. 1 se doplňuje věta „Ministerstvo dále platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu zruší, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, pokud cizinec neprokáže, že jeho další pobyt na území je v zájmu České republiky.“.

XX₇. V § 46d odst. 2 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) až g) se označují jako písmena a) až f).“.

Následující novelizační body se přecísľují.

7. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 67 v navrhovaném § 46g odst. 1 vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) její držitel byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu,“.

Navrhovaná písmena c) a d) se označují jako písmena d) a e).

8. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 67 v navrhovaném § 46g odst. 2 písmeno c) vypouští a písmena d) až i) se označují jako písmena c) až h).
9. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 93 vkládají nové novelizační body XX₈ a XX₉, které znějí:

„XX₈. V § 75 odst. 1 se vkládají nová písmena e) a f), která znějí:

„e) cizinec nesplňuje podmínku trestní záchovalosti (§ 174),

f) cizinec nepředloží doklad o zajištění prostředků k trvalému pobytu na území,“.

Dosavadní písmena e) a f) se označují jako písmena g) a h).

XX₉. V § 75 odst. 2 se písmena b) a c) zrušují.

Dosavadní písmena d) až g) se označují jako písmena b) až e)“.

Následující novelizační body se přečísľují.

10. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 94 text „písmena f) a g)“ nahrazuje textem „písmena d) a e)“ a vkládané pododstavce se označují jako písmena d) a e).

11. V části první článku I se v dosavadním novelizačním bodě 95 slova „písmeno g) vkládá nové písmeno h)“ nahrazují slovy „písmeno e) vkládá nové písmeno f)“ a vkládaný pododstavec se označuje jako písmeno f).

12. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 95 vkládá nový novelizační bod XX₁₀, který zní:

„XX₁₀. V § 77 odst. 1 se na konci písmene g) slovo „nebo“ zrušuje, na konci písmene h) se tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno i), které zní:

„i) byl cizinec v České republice ve 4 a více případech odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k podmíněnému trestu odnětí svobody, za podmínky, že od posledního odsouzení neuplynula doba delší než jeden rok.““.

Následující novelizační body se přečísľují.

13. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 103 vkládá nový novelizační bod XX₁₁, který zní:

„XX₁₁. V § 87d odst. 2 se za písmeno a) vkládají nová písmena b) a c), která znějí:

„b) cizinci byl přechodný pobyt povolen na základě předložených padělaných anebo pozměněných náležitostí nebo náležitostí, v nichž uvedené údaje podstatné pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti,

c) byl cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky anebo byl cizinec opakovaně pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,“.

Dosavadní písmena b) a c) se označují jako písmena d) a e)“.

Následující novelizační body se přečísľují.

14. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 110 vkládá nový novelizační bod XX₁₂, který zní:

„XX₁₂. V § 87f odst. 3 se za písmeno c) vkládají nová písmena d) a e), která znějí:

„d) cizinci byl přechodný pobyt povolen na základě předložených padělaných anebo pozměněných náležitostí nebo náležitostí, v nichž uvedené údaje podstatně pro posouzení žádosti neodpovídají skutečnosti,

e) cizinec byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky anebo byl cizinec opakovaně pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,“.

Dosavadní písmena d) a e) se označují jako písmena f) a g).“.

Následující novelizační body se přečísľují.

15. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 116 vkládá nový novelizační bod XX₁₃, který zní:

„XX₁₃. V § 87l odst. 1 se na konci písmene d) slovo „nebo“ zrušuje, na konci textu písmene e) se doplňují slova „v délce nepřevyšující 3 roky“ a za písmeno e) se vkládají nová písmena f) a g), která znějí:

„f) byl soudem České republiky pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce převyšující 3 roky anebo byl soudem České republiky opakovaně pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nebo

g) byl soudem České republiky v nejméně 5 případech pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k podmíněnému trestu odnětí svobody, za podmínky, že od posledního odsouzení neuplynula doba delší než jeden rok,“.

Následující novelizační body se přečísľují.

16. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 203 vkládají nové novelizační body XX₁₄ a XX₁₅, které znějí:

„XX₁₄. V § 174a odst. 1 se doplňuje věta „Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.“.

XX₁₅. V § 174a se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.“.

Následující novelizační body se přečíslují.

Odůvodnění:

Zákon o pobytu cizinců v ustanoveních o rušení pobytových oprávnění a o zamítání žádosti o pobytová oprávnění diferencuje důvody, které jsou méně závažné a je proto nutno posuzovat přiměřenost zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, a důvody vyšší závažnosti, které s nutností posuzovat přiměřenost zásahu rozhodnutí nejsou. V případech, kdy zákon výslovně nestanoví povinnost posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí, se má obecně za to, že správní orgán přiměřenost dopadů rozhodnutí neposuzuje, protože posouzení nutnosti takového postupu provedl již předem zákonodárce. Judikatura soudů České republiky však dochází střídavě k tomuto i k opačnému závěru, a proto je žádoucí doplnit úpravu § 174a zákona o pobytu cizinců o ustanovení, podle kterého se přiměřenost dopadů rozhodnutí posuzuje pouze v případech, kdy tak zákon výslovně stanoví. Současně se ustanovení o rušení pobytových oprávnění a o zamítání žádostí o pobytová oprávnění navrhuje upravit tak, aby případy, kdy cizinec předkládá padělané nebo pozměněné doklady nebo uvádí nepravdivé skutečnosti nebo kdy byl cizinec pravomocně odsouzen, navrhuje upravit takovým způsobem, aby se v jejich případech přiměřenost dopadů rozhodnutí neposuzovala, protože se jedná o tak závažné nežádoucí důvody spočívající v jednání cizince, u kterých nepřichází v úvahu pobytové oprávnění cizinci udělit. V případě trvalého pobytu se pak také navrhuje neposuzovat přiměřenost rozhodnutí o zamítnutí žádosti, pokud nejsou doloženy dostatečné prostředky k trvalému pobytu na území České republiky, stejně jako se z tohoto důvodu již podle platného znění zákona o pobytu cizinců přiměřenost neposuzuje při zamítnutí žádosti o dlouhodobé vízum a povolení k dlouhodobému pobytu.

L.
Rozšíření výluk ze soudního přezkumu

1. V části první článku I se za dosavadní novelizační bod 200 vkládá nový novelizační bod XX₁, který zní:

„XX₁. V § 171 písmeno c) zní:

„c) rozhodnutí o nevydání nebo neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, o nevydání povolení k trvalému pobytu nebo o zrušení platnosti oprávnění k pobytu cizince na území, nejedná-li se o občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka,“.

Následující novelizační body se přečísloují.

Odůvodnění:

Navrhuje se rozšíření výluk ze soudního přezkumu. V řízeních podle zákona o pobytu cizinců, ve kterých rozhoduje v prvním stupni Ministerstvo vnitra, je možno podat odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, jejíž členové jsou podle § 170a odst. 9 zákona o pobytu cizinců ve svém rozhodování na Ministerstvu vnitra nezávislí. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců rozhoduje v tříčlenných senátech. Její členové musí podle zákona mít vzdělání právního směru získané řádným ukončením studia v magisterském studijním programu, musí být bezúhonní (prokazuje se výpisem z Rejstříku trestů) a spolehliví (prokazuje se opisem z evidence přestupků). Právní úprava, podle které se dubluje přezkoumání rozhodnutí v pobytových věcech Komisí pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců a následně ještě správními soudy, výrazně zatěžuje soudní soustavu a často je prostředkem zneužívání těmi cizinci, kteří uměle prodlužují svůj pobyt na území České republiky, přestože nesplňují podmínky pro tento pobyt. Vyloučení soudního přezkumu u stanoveného okruhu rozhodnutí je v souladu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod, který zákaz vyloučení soudního přezkumu vztahuje pouze k základním právům a svobodám stanoveným Listinou.

M.

Úprava lhůty pro vydání rozhodnutí o odvolání

1. V části první článku I se v novelizačním bodě 196 v navrhovaném § 169t doplňuje odstavec 12, který zní:

„(12) O odvolání proti rozhodnutí ministerstva podle tohoto zákona se rozhodne ve lhůtě do 60 dnů ode dne, kdy ministerstvo předá spis nebo jeho část se svým stanoviskem nadřízenému správnímu orgánu.“.

Odůvodnění:

Navrhuje se doplnění úpravy zákona o pobytu cizinců o lhůtu pro vydání rozhodnutí o odvolání. Stejně jako je obecně velmi komplikované řízení v pobytových věcech v prvním stupni, je ve většině případů komplikované také řízení o odvolání v těchto věcech. Je proto žádoucí prodloužit lhůtu pro vydání rozhodnutí o odvolání proti tomuto rozhodnutí.

N.

Realizace státního integračního programu

1. V části páté článku VI dosavadní novelizační bod 15 zní:

„15. V § 92c se za text „§ 54a,“ vkládá text „§ 68 až § 70,“ a za text „§ 81a odst. 2 a 3,“ se vkládá text „§ 82 odst. 1,“.“

Odůvodnění:

Uvedený návrh má za cíl umožnit pověřením realizace státního integračního programu přímo řízenou organizaci, kterou je Správa uprchlických zařízení, aby tak šlo využít již existujících personálních a materiálně-technických kapacit této organizace bez toho, že by bylo třeba vybudovat a finančně zajistit celorepublikovou síť nového realizátora státního integračního programu. Zároveň je možno počítat s dlouhodobou udržitelností a kontinuitou poskytovaných služeb, což by bylo přínosné zejména pro samotnou integraci osob s udělenou mezinárodní ochranou. Již dnes zákon předpokládá možnost pověření Správy uprchlických v řadě činností souvisejících se zajištěním pobytu žadatelů o udělení mezinárodní ochrany a osob s udělenou mezinárodní ochranou na území České republiky.